

NK-KE.431.41.2017.TW

Pan
Piotr Fedorowicz
Starosta Świdnicki

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 4 do 8 grudnia 2017 r., na podstawie przepisu art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz imiennego upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego nr 74 z dnia 2 listopada 2017 r. kontroler z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu - Tomasz Woch – inspektor wojewódzki przeprowadził w Starostwie Powiatowym w Świdnicy, z siedzibą ul. Marii Curie – Skłodowskiej 7, 58 – 100 Świdnica (zwanym dalej Urzędem), kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na organizacji na terenie powiatu świdnickiego punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030), zwaną dalej u.n.p.p.e.p.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 9 czerwca 2017 r. *Planem kontroli na II półrocze 2017 r.* (sygn. NK-KE.430.3.2017.DD).

Przedmiotem kontroli było przygotowanie organizacyjne powiatu świdnickiego do wykonania zadania, a także zgodność lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, z przepisami prawa. Ponadto kontroli podlegała realizacja obowiązków informacyjnych oraz dokumentowanie udzielanych porad prawnych.

Okres objęty kontrolą obejmował czas od dnia 1 września 2015 r. do dnia kontroli.

Kontrola została wpisana w książce kontroli pod nr 6/2017.

Funkcję Starosty Powiatu Świdnickiego w całym okresie objętym kontrolą pełni Pan Piotr Fedorowicz¹.

Zadania będące przedmiotem kontroli są realizowane przez Panią Martę Habowską² zatrudnioną na stanowisku inspektora w Biurze ds. Europejskich i Promocji Powiatu, Panią Annę Sapińską – Maćkowiak³ zatrudnioną na stanowisku Głównego Specjalisty w Wydziale Administracyjnym oraz Panią Annę Tabakę⁴ zatrudnioną na stanowisku Specjalisty w ww. komórce organizacyjnej Urzędu.

¹ Uchwała nr II/4/2014 Rady Powiatu w Świdnicy z dnia 8 grudnia 2014 r. w sprawie wyboru Starosty Świdnickiego.

² Część II pkt 2 zakresu czynności podpisanego w dniu 1 lutego 2013 r.

³ Część II pkt 11 zakresu czynności podpisanego w dniu 16 lipca 2014 r., zmienionego aneksem nr 1 z dnia 4 września 2017 r.

⁴ Część II pkt 18 zakresu czynności podpisanego w dniu 3 stycznia 2014 r., zmienionego aneksem nr 2 z dnia 4 września 2017 r.

[dowód: akta kontroli str.: 14, 18, 23]

W dniu 5 lutego 2018 r. Staroście Świdnickiemu doręczono projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzony dnia 23 stycznia 2018 r. Do ustaleń zawartych w niniejszym dokumencie złożono zastrzeżenia zawarte w piśmie z dnia 9 lutego 2018 r. W dniu 23 lutego 2018 r. Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu sporządził wobec nich stanowisko, którym oddalił wniesione zastrzeżenia. Treść wystąpienia pokontrolnego, mając na uwadze powyższe oraz przepis art. 46 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1 i pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, obejmuje treść projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 23 stycznia 2018 r., treść stanowiska wobec wniesionych zastrzeżeń oraz zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej oraz termin na poinformowanie o podjętych w związku z ww. zaleceniami działaniach lub o przyczynach ich niepodjęcia.

W związku z powyższym przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne zgodnie z dyspozycją art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

Wykonywanie zadania przez podmiot kontrolowany – tj. Starostę Powiatu Świdnickiego oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Przedmiotowej oceny dokonano w oparciu następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

I. Organizacja punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

a) Prowadzenie punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej przez powiat.

W toku kontroli ustalono, iż na terenie powiatu świdnickiego utworzono sześć punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej - zgodnie z wytycznymi art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 u.n.p.p.e.p. Jednocześnie w wyniku udzielonych wyjaśnień stwierdzono⁵, iż do Urzędu nie wpłynęły żadne skargi lub wnioski w rozumieniu art. 221 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 z późn. zm.), zwanej dalej k.p.a., dot. udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

[dowód: akta kontroli str.: 44, 53]

Zadanie dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej powiat świdnicki realizuje w porozumieniu z częścią gmin położonych na jego obszarze. W tym celu w 2015 roku zawarto na czas nieokreślony porozumienia z następującymi gminami: Świdnica (osobne porozumienia z Prezydentem Świdnicy i Wójtem Gminy Świdnica), Dobromierz, Marcinowice, Strzegom oraz Jaworzyna Śląska. Lokale funkcjonujące w ramach utworzonych punktów nieodpłatnej pomocy prawnej zostały zlokalizowane w budynkach urzędów ww. gmin (gmina Świdnica i Gmina Marcinowice), budynkach ich jednostek organizacyjnych (gmina Dobromierz i gmina Jaworzyna Śląska) oraz w innych lokalach będących własnością samorządów (gmina Strzegom i miasto Świdnica). W wyniku kontroli stwierdzono, iż wszystkie porozumienia z 2015 r zostały zawarte w terminie wskazanym w art. 26 ust. 1 u.n.p.p.e.p. tj. w dniach 12⁶ oraz 14⁷ października 2015 r. Ponadto ustalono że wszystkie porozumienia zawierały elementy określone w art. 9 ust. 1 ww. ustawy.

⁵ Pkt 1 pisma z dnia 11 grudnia 2017 r. sporządzonego przez Panią Annę Sapińską - Maćkowiak (sygn. WA.1710.2.2017.5), zwane dalej wyjaśnieniami z dnia 11 grudnia 2017 r./I.

⁶ Porozumienia z miastem i z gminą Świdnica oraz gminą Marcinowice.

⁷ Porozumienia z gminą Dobromierz, gminą Strzegom oraz gminą Jaworzyna Śląska.

W toku kontroli ustalono⁸, iż przyczyną umiejscowienia punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej w ww. lokalizacjach były zwrotne informacje od organów wykonawczych ww. gmin sporządzone pomiędzy 22 a 30 września 2015 r. w odpowiedzi na pismo Starosty Świdnickiego z dnia 17 września 2015 r. przesłane do wszystkich gmin powiatu świdnickiego w przedmiocie zaproszenia do współpracy w zakresie organizacji systemu nieodpłatnej pomocy prawnej. Burmistrz Żarowa oraz Burmistrz Świebodzic nie odpowiedzieli w ogóle na przedmiotowe zaproszenie w związku z czym na terenie ww. gmin nie umiejscowiono punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej. Powyższy stan faktyczny dotyczy całego okresu objętego kontrolą.
[dowód: akta kontroli str.: 44, 53, 55 – 76, 83 - 89]

W wyniku kontroli stwierdzono również, iż powiat świdnicki zawarł trójstronne porozumienia z organami właściwych samorządów zawodowych zarówno na rok 2016, 2017 jak i 2018. Porozumienia zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1-4 u.n.p.p.e.p.⁹, jak również zostały zawarte we właściwym terminie (art. 10 ust. 2 w przypadku porozumień zawartych w 2016 i w 2017 roku, i art. 26 ust. 2 ww. ustawy w przypadku porozumienia zawartego 2015 roku). Ponadto w 2015 r. zobowiązano Okręgową Izbę Radców Prawnych w Wałbrzychu (zwana dalej OIRP) oraz Okręgową Radę Adwokacką w Wałbrzychu (zwana dalej ORA) do imiennego wskazania, do dnia 15 listopada 2015 r., osób które będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej. Stosowne listy zostały sporządzone w dniu 13 (ORA) oraz 18 (OIRP) listopada 2015 r. W kolejnych latach objętych niniejszą kontrolą przedmiotowe wykazy zostały sporządzone:
- w 2016 r. w dniach 14 (ORA) i 15 (OIRP) listopada 2016 r., wpływ odpowiednio w dniach 16 i 17 listopada 2016 r.;
- w 2017 r. zarówno ORA jak i OIRP sporządziły listy w dniu 15 listopada 2017 r. natomiast kontrolowany organ otrzymał je odpowiednio w dniach 20 oraz 17 listopada 2017 r.
[dowód: akta kontroli str.: 90 - 94]

W wyniku kontroli stwierdzono, że w ramach punktów nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzonych przez powiat świdnicki zapewniono świadczenie usług poprzez zawarcie stosownych umów z radcami prawnymi i adwokatami - zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 u.n.p.p.e.p. Wszystkie umowy na 2016 r. zostały zawarte w terminie zgodnym z przepisem art. 26 ust. 5 ww. ustawy (pomiędzy 21 a 30 grudnia 2015 r.). Umowy na 2017 r. zostały zawarte w dniach od 6 do 9, 12 i 16 grudnia 2016 r. Ponadto w dniu 18 kwietnia 2016 r. zawarto umowę z Panią I. R. – B. co wynikało z faktu, iż w dniu 30 kwietnia 2016 r. rozwiązaniu uległa umowa zawarta w dniu 21 grudnia 2015 r. z Panią A. T.¹⁰ W czasie trwania czynności kontrolnych w Urzędzie umów na 2018 rok jeszcze nie zawarto.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż umowy zawarte z adwokatami i radcami prawnymi zarówno na 2016 jak i na 2017 rok zawierały wszystkie elementy wskazane w art. 6 ust. 2 u.n.p.p.e.p.¹¹. Jednymi z obligatoryjnych informacji, wskazanych w ww. przepisie, jakie musi zawierać umowa zawarta pomiędzy powiatem a adwokatem/radcą prawnym są zasady zapewniania zastępstwa przez ww. osoby gdy nie będą one w stanie osobiście świadczyć

⁸ Pkt. 2 wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./I.

⁹ W tym zobowiązanie samorządu zawodowego do imiennego wskazania osób, które będą świadczyć nieodpłatną pomoc prawną. Na marginesie należy wskazać na drobną omyłkę polegającą na tym, iż w treści porozumienia zawartego w dniu 30 października 2017 r. zobowiązano ORA i OIRP do sporządzenia oraz przesłania imiennych list adwokatów i radców prawnych do dnia 15 listopada 2016 r. (§ 2 ust. 4 ww. porozumienia).

¹⁰ Pkt 4 wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r/I.

¹¹ Na marginesie należy wskazać na drobną nieścisłość. W § 1 ust. 3 pkt 1 umów zawartych z adwokatami (umowy nr OR.032.148.2016.OR, OR.032.146.2016.OR, OR.032.236.2016.OR i OR.032.145.2016.OR) wskazano, iż będą oni udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej w wymiarze 5 godzin dziennie, natomiast w harmonogramach, stanowiących załączniki do ww. umów, wskazano na 4 godziny dziennie. Opisana nieścisłość wystąpiła również na gruncie umów zawartych z adwokatami w 2015 r. (umowy nr OR.032.234.2015.OR, OR.032.237.2015.OR, OR.032.236.2015.OR i OR.032.238.2015.OR).

nieodpłatnej pomocy prawnej. W wyniku kontroli, oraz mając na uwadze udzielone w powyższym zakresie wyjaśnienia¹², należy wskazać, iż w § 6 umów zawartych w 2015 oraz w 2016 roku istotnie określono w przypadku wystąpienia jakich przesłanek osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej może zostać zastąpiona jak również to, iż zastępcą będzie inny adwokat/radca prawny co należy ocenić pozytywnie. Niemniej jednak w treści ww. umów brak było jakichkolwiek informacji odnośnie przyjętej procedury działania w przypadku zaistnienia ww. sytuacji¹³. Wprawdzie zweryfikowane w toku kontroli umowy regulują najważniejsze, z punktu widzenia beneficjentów nieodpłatnej pomocy prawnej, kwestie tzn. fakt bezwzględności obowiązku zastępstwa przez osobę o takich samych kwalifikacjach, niemniej jednak z uwagi na fakt, iż organizacja systemu nieodpłatnej pomocy prawnej jest zadaniem wykonywanym oraz opłacanym przez powiat, który odpowiada za jakość jego wykonania, zawarcie w treści ww. umów zapisów zobowiązujących adwokatów/radców prawnych do informowania o tym, iż w danym dniu zamiast nich pomocy prawnej będzie udzielał wskazany zastępca, wydaje się w pełni uzasadnione. Tym samym należy wskazać, iż zapis § 6 ww. umów nie w pełni jest zgodny z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 6 u.n.p.e.p. Odpowiedzialną za powstanie opisanej nieprawidłowości jest osoba odpowiedzialna za zredagowanie treści przedmiotowych dokumentów.

[dowód: akta kontroli str.: 44, 53 – 54, 95 - 126]

b) Powierzenie prowadzenia punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż liczba punktów świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, której prowadzenie powierzono organizacjom pozarządowym, jest zgodna z dyspozycją art. 11 ust. 1 u.n.p.e.p. Zarówno w 2015 r., 2016 r. jak i w 2017 r. wybór podmiotów, którym powierzono prowadzenie ww. punktów był poprzedzony konkursem (art. 11 ust. 2 ww. ustawy), o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm., zwana dalej u.d.p.p.w.). W przypadku wszystkich ww. konkursów organ powołał komisję konkursową – zgodnie z art. 15 ust. 2a i 2b ww. ustawy¹⁴. W wyniku kontroli stwierdzono, iż w pracach każdej z ww. komisji uczestniczyły ponadto osoby zgłoszone przez organizacje pozarządowe¹⁵. W kwestii ogłoszeń o otwartym konkursie ofert z 2015 oraz z 2017 roku należy wskazać, iż poddane weryfikacji ogłoszenia zawierały elementy wskazane w art. 13 ust. 2 pkt 1 – pkt 7 u.d.p.p.w. Termin składania ofert we wszystkich konkursach objętych niniejszą kontrolą był zgodny z treścią ust. 1 ww. przepisu, natomiast miejsca publikacji ogłoszeń konkursowych z art. 13 ust. 3 ww. ustawy¹⁶.

[dowód: akta kontroli str.: 47, 49 - 50, 127, 129 – 130, 182 – 183, 193 – 197, 226 - 234, 330 – 337, 407 - 415]

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia oraz nieprawidłowości w niniejszym obszarze.

¹² Pkt 3 wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./I.

¹³ Komentarz do u.n.p.e.p. (wyd. 1, 2016 rok), napisany przez B. Paxford, R. Rynkun – Wernera oraz M. Wasylkowską – Michór, wskazuje, iż jest to jedna z informacji która wypełnia dyspozycję art. 6 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy.

¹⁴ Uchwała nr 191/2015 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 24 listopada 2015 r., Uchwała nr 421/2016 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 22 listopada 2016 r. oraz Uchwała nr 615/2017 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 21 listopada 2017 r. W skład każdej z komisji weszły osoby wskazane przez organ wykonawczy powiatu świdnickiego (pkt 1a, pkt 2c i pkt 3b wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r. sporządzonych przez Panią Martę Habowską, zwane dalej wyjaśnieniami z dnia 11 grudnia 2017 r./II)

¹⁵ Zgodnie z art. 15 ust. 2d u.d.p.p.w.

¹⁶ Pkt 2b i pkt 3b wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./II.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 6 u.d.p.p.w. jednym z elementów ogłoszenia otwartego konkursu ofert jest wskazanie terminu w jakim nastąpi wybór organizacji, którym zostanie powierzony do prowadzenia punkt/punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Zgodnie z art. 11 ust. 12 pkt 1 u.n.p.p.e.p. w przypadku niewyłonienia organizacji do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok, którego dotyczy ww. konkurs ofert zastosowanie znajduje procedura opisana w art. 10 ust. 2 przedmiotowego aktu normatywnego. W wyniku kontroli stwierdzono, iż w § 6 ust. 1 ogłoszenia konkursowego, stanowiącego załącznik do Uchwały nr 404/2016 Zarządu Powiatu w Świdnicy z dnia 25 października 2016 r., określono termin wyboru ofert nie później niż do 6 grudnia 2016 r. Tego dnia dokonano faktycznego rozstrzygnięcia przedmiotowego konkursu¹⁷. W pkt 2a wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./II wskazano w powyższej kwestii co następuje:

„Otwarty konkurs ofert został rozstrzygnięty 6 grudnia 2016 r., niemniej jednak wymóg ustawy został spełniony ze względu na to, iż komisja konkursowa obradowała 29 listopada 2016 roku (wtorek), gdzie dokonała oceny merytorycznej i dokonała wyboru trzech organizacji. Stanowisko Komisji wraz z uchwałą dotyczącą rozstrzygnięcia konkursu zostało przekazane na obrady Zarządu Powiatu w Świdnicy. Ze względu na to, iż Zarząd zbiera się raz w tygodniu, stąd data 6 grudnia 2016 r. (wtorek), z którą został podjęta Uchwała. Nie było możliwości zebrania się wcześniej Komisji ze względów od nas niezależnych. Przewodnicząca przebywała na urlopie wypoczynkowym.”

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Na wstępie należy wskazać, iż zgodnie z art. 15 ust. 2a u.d.p.p.w. komisja konkursowa jest jedynie organem opiniującym otrzymane oferty konkursowe. Wybór organizacji, którym zostanie powierzone dane zadanie publiczne należy natomiast do kompetencji podmiotu ogłaszającego konkurs, którym w niniejszym postępowaniu był Zarząd Powiatu Świdnickiego. Wprawdzie wraz z protokołem posiedzenia komisja przedłożyła również projekt uchwały w powyższej sprawie, niemniej jednak właściwa uchwała została podjęta w dniu 6 grudnia 2016 r. a opublikowana w miejscach wskazanych w art. 15 ust. 2j u.d.p.p.w. w dniu 8 grudnia 2016 r.¹⁸. Odnośnie wpływu przyjętego trybu pracy organu wykonawczego powiatu oraz absencji poszczególnych członków komisji konkursowej należy wskazać, iż przepisy u.n.p.p.e.p. nie przewidują jakichkolwiek wyjątków odnośnie terminu wskazanego w art. 11 ust. 12 pkt 1 przedmiotowej ustawy. Obowiązkiem organizatora konkursu jest natomiast jego ogłoszenie w takim terminie aby zapewnić możliwość jego rozstrzygnięcia zgodnie z przepisami prawa¹⁹. Niemniej jednak, pomimo niezgodności zapisu § 6 ust. 1 ogłoszenia konkursowego 2015 r., oraz faktycznej daty jego rozstrzygnięcia, z ww. przepisem u.n.p.p.e.p. należy wskazać, iż ustawodawca nie powiązał z opisaną niezgodnością jakichkolwiek skutków prawnych w związku z czym należy stwierdzić, iż opisany stan faktyczny nosi znamiona uchybienia formalnego, które nie wywiera znaczącego wpływu na kontrolowaną działalność²⁰.

[dowód: akta kontroli str.: 48, 128 – 129, 336]

¹⁷ Uchwała nr 426/2016 Zarządu Powiatu w Świdnicy z dnia 6 grudnia 2016 r.

¹⁸ Pkt. 2f wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./II.

¹⁹ Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, iż był to drugi konkurs organizowany na podstawie przepisów u.n.p.p.e.p. w związku z czym pracownicy Urzędu winni być świadomi ile ofert mogą otrzymać (mając na uwadze konkurs z 2015 r.) i ile czasu zajmie im ich ocena a następnie podjęcie przez Zarząd Powiatu Świdnickiego stosownej uchwały.

²⁰ W szczególności wobec faktu, iż do końca 2016 roku zawarto umowy ze wszystkimi wybranymi organizacjami pozarządowymi, oraz że podjęły one prowadzenie powierzonych im punktów od 2 stycznia 2017 r. (poniedziałek).

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w wyniku konkursu ogłoszonego w 2015 r. wyłoniono następujące organizacje pozarządowe, którym powierzono prowadzenie trzech punktów nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu świdnickiego:

- Fundacja „W Służbie Wsi”(punkt w Dobromierzu);
- Stowarzyszenie Obrona Praw Człowieka i Obywatela „St. O. P” (punkt w Świdnicy przy ul. Bartosza Głowackiego 4);
- Liga Kobiet Polskich – koło w Świdnicy (punkt w Marcinowicach).

W konkursie ogłoszonym w 2016 r. wybrano te same podmioty, co rok wcześniej za wyjątkiem punktu w Dobromierzu, którego prowadzenie powierzono Stowarzyszeniu „Niezależne Forum Doradczo - Szkoleniowe”. Z kolei w konkursie ogłoszonym w 2017 r. wybór organizacji pozarządowych do prowadzenia punktów w Marcinowicach i Dobromierzu był identyczny jak w 2015 r. Punkt w Świdnicy przy ul. Bartosza Głowackiego 4 powierzono Stowarzyszeniu „Niezależne Forum Doradczo - Szkoleniowe”

Wszystkie z ww. ofert złożono w przewidzianym do tego terminie. Wybrane aplikacje spełniały warunki formalne określone w art. 14 ust. 1 u.d.p.p.w., dołączono do nich wszystkie wskazane w ogłoszeniu konkursowym oświadczenia i dokumenty, jak również wszystkie z przedłożonych wraz z ww. ofertami dokumenty były potwierdzone za zgodność z oryginałem przez upoważnione osoby. Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, iż ww. organizacje pozarządowe spełniały również warunki określone w art. 11 ust. 6²¹ ww. ustawy.

[dowód: akta kontroli str.: 47, 50, 127 – 134, 198 – 224, 236 – 252, 265 – 278, 291 – 310, 338 – 352, 355 – 369, 372 – 383, 419 – 434, 437 – 453, 457 - 473]

Niemniej jednak w obszarze weryfikacji warunków formalnych ofert otrzymanych w okresie objętym kontrolą stwierdzono następujące nieprawidłowości.

Jak wskazano powyżej prowadzenie punktu świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanego w Dobromierzu powierzono w 2016 r. Fundacji „W Służbie Wsi”. Wraz ze złożoną ofertą ww. organizacja pozarządowa przedłożyła również potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię swojego statutu, z którego nie wynikało jednakże aby fundacja ta mogła prowadzić działalność w zakresie udzielenia pomocy prawnej²². W pkt 1c wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./II wskazano w powyższej kwestii, iż ww. organizacja pozarządowa prowadzi działalność w zakresie poradnictwa obywatelskiego od 2009 r. natomiast uchwałą Rady Fundacji z dnia 1 grudnia 2015 r. dokonano stosownych zmian w statucie usuwających

²¹ Z ofert przedkładanych przez Ligę Kobiet Polskich – koło w Świdnicy w latach 2015 – 2017 wynika, iż przedmiotowa organizacja współpracuje z Panią J. B. tj. osobą wskazaną w dyspozycji art. 11 ust. 3 pkt 2 u.n.p.e.p. Z udzielonych wyjaśnień (pkt 1b wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./II) wynika, iż od dnia 3 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. ww. osoba była zatrudniona w Urzędzie na stanowiskach *Pomocy Administracyjnej* kolejno w Wydziale Administracyjnym, w Zespole Radców Prawnych oraz w Wydziale Budownictwa. Wprawdzie z zakresu czynności Pani J. B., podpisanego w dniu 31 stycznia 2011 r., nie wynika aby do zakresu jej zadań należały czynności wskazane w art. 11 ust. 3 pkt 2 lit. b u.n.p.e.p. jednakże wraz ze wskazanym na wstępie zgłoszeniem konkursowym przedłożono opinie jakie ww. osobie wystawili ówczesny Starosta oraz Wicestarosta Świdnicki, z których wynika iż Pani J. B. spełnia ww. warunki. Ponadto ww. osoba od stycznia 2015 r. jest aplikantką radcowską. W zakresie doświadczenia, o którym mowa w art. 11 ust. 6 pkt 1 u.n.p.e.p. stosowne informacje wskazano w pkt 3d wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./II.

²² Zgodnie z art. 11 ust. 1 u.n.p.e.p. powiat powierza prowadzenie określonej liczby punktów organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego. Przez działalność tą należy rozumieć działalność społecznie użyteczną prowadzoną przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych, do których należą m. in. udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej (art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 1 pkt 1b u.d.p.p.w.). Przepisy § 9 - § 11 statutu Fundacji „W Służbie Wsi” (*Cel, przedmiot i zasady działania fundacji*) nie wskazywały na działalność w ww. obszarze, natomiast załączona do oferty uchwała Rady Fundacji nr 45/2013 z dnia 26 listopada 2013 r. również nie może być uznana za dokument, który pozwalał przedmiotowej organizacji pozarządowej na podjęcie ww. działań, zgodnie bowiem z art. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2016 r. poz. 40 z późn. zm.) to statut fundacji (będący wraz z niniejszą ustawą podstawą jej działania) określa cele zasady oraz formy jej działania.

ww. brak. Wraz z przedmiotowymi wyjaśnieniami przedłożono również postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (sygn. WR.VI.NS-REJ.KRS/033778/15/412) z dnia 22 lutego 2016 r. w przedmiocie wpisania ww. zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym²³. W związku z powyższym podkreślenia wymaga, iż zmiany w Krajowym Rejestrze Sądowym są dokonywane dopiero z chwilą zamieszczenia danych w rejestrze²⁴. Mając na uwadze opisany powyżej stan faktyczny należy wskazać, iż w momencie wpływu przedmiotowej oferty (termin: do 24 listopada 2015 r.) do Urzędu Fundacja „W Służbie Wsi” nie mogła prowadzić działalności w przedmiocie konkursu ogłoszonego uchwałą nr 176/2015 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 3 listopada 2015 r. Tym samym, mając na uwadze § 6 ust. 2 pkt 2 załącznika do ww. uchwały²⁵, powyższa oferta nie powinna zostać wybrana w konkursie ogłoszonym w 2015 r. Przyczyną powstania opisanego nieprawidłowości była nie dość rzetelna analiza ww. aplikacji konkursowej oraz niewystarczająca znajomość przepisów prawa przez członków komisji konkursowej powołanej uchwałą nr 191/2015 Zarządu Powiatu w Świdnicy.
[dowód: akta kontroli str.: 47 – 48, 127, 135 – 136, 279 - 286]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż wśród otrzymanych, a niewybranych w 2015 r., ofert znalazły się: oferta Stowarzyszenia „Nasza Gmina Dobromierz” oraz Stowarzyszenia Asystentów Edukacji Romskiej w Polsce. Obydwie ww. oferty zostały ocenione pod kątem merytorycznym²⁶ pomimo, iż sama komisja zauważyła, iż pierwsza z powyższych ofert zawiera błędy w harmonogramie i kosztorysie²⁷ a organizacja nie posiada wymaganego art. 11 ust. 6 pkt 1 u.n.p.e.p. doświadczenia w wykonywaniu tego rodzaju zadania; druga z ww. ofert również zawierała błędy w kosztorysie. Poza opisanymi brakami podkreślenia wymaga, iż oferta pierwszego z ww. stowarzyszeń nie zawierała elementu wymaganego art. 14 ust. 1 pkt 6 u.d.p.p.w. co czyniło ją niekompletną pod względem formalnym. Z kolei oferta drugiej organizacji pozarządowej nie wskazywała aby posiadała ona wymagane doświadczenie. Braków oraz nieprawidłowości opisanych powyżej komisja konkursowa, oceniająca złożone oferty, nie wykryła, co należy ocenić negatywnie.
[dowód: akta kontroli str.: 256, 259]

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, iż rozstrzygnięcie konkursów z 2015 jak i z 2017 r. i wybór organizacji pozarządowych, którym powierzono prowadzenie poszczególnych punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej nastąpiło w terminach wskazanych w art. 26 ust. 4 u.n.p.e.p. (dot. konkursu z 2015 r.), tj. w dniu 8 grudnia 2015 r.²⁸, oraz w art. 11 ust. 12 pkt 1 (dot. konkursu z 2017 r.) przedmiotowej ustawy, tj. w dniu 28 listopada 2017 r.²⁹. Jak wskazano powyżej uchwałą ws. rozstrzygnięcia konkursu z 2016 r. Zarząd Powiatu Świdnickiego podjął 6 grudnia 2016 r., a więc z uchybieniem ww. terminu. Niemniej jednak, mając na uwadze fakt, iż ustawodawca nie powiązał z powyższym faktem jakiegokolwiek sankcji należy wskazać, iż ww. okoliczność stanowi jedynie uchybienie formalne, które nie wywiera znaczącego wpływu na kontrolowaną działalność.

²³ Zmianę opublikowano w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 29 lutego 2016 r. nr 40 (4925), poz. 43978, str. 243

²⁴ Przepis art. 20 ust. 1b ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700 z późn. zm.).

²⁵ Komisja konkursowa oceniając poszczególne oferty weryfikuje m. in. możliwość realizacji danego zadania publicznego przez oferenta.

²⁶ O czym świadczy to, iż w protokole posiedzenia komisji konkursowej z dnia 3 grudnia 2015 r. wskazano, iż obydwie oferty uzyskały pewną liczbę punktów.

²⁷ Stowarzyszenia wskazało, iż zamierza przeznaczyć część otrzymanej dotacji na wynajem lokali w gminach Dobromierz, Marcinowice oraz mieście Świdnica (część II pkt 3 kosztorysu).

²⁸ Uchwała nr 203/2015 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 8 grudnia 2015 r.

²⁹ Uchwała nr 623/2017 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 28 listopada 2017 r.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż publikacja rozstrzygnięć ww. konkursów była zgodna z art. 15 ust. 2j u.d.p.p.w.³⁰, natomiast treść podjętych uchwał³¹ odpowiadała dyspozycji ust. 2h ww. przepisu.

[dowód: akta kontroli str.: 48 – 49, 128 – 130, 182 – 189, 193 - 197]

Przepis art. 11 ust. 6 pkt 2 u.n.p.p.e.p. dopuszcza aby na etapie otwartego konkursu ofert, o którym mowa w ust. 2 ww. przepisu, organizacje pozarządowe przedkładały wraz z ofertami promesy umów a adwokatem/radcą prawnym/osobą wskazaną w art. 11 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy. w wyniku kontroli stwierdzono, iż opisana sytuacja wystąpiła w przypadku wszystkich ofert, które następnie zostały najwyżej ocenione przez komisję konkursową. Niemniej jednak ust. 9 wskazanego na wstępie przepisu stanowi, iż starosta nie zawiera umowy z organizacją pozarządową, a zawartą umowę rozwiązuje, w przypadku gdy organizacja ta nie zawrze ww. umów. W pkt 1e oraz pkt 2d wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017/II w następujący sposób opisano sposób weryfikacji zadośćuczynienia ww. przepisom przez kontrolowany organ:

„Czynności związane z dokonanie weryfikacji spełnienia warunków opisanych w art. 11 ust. 6 pkt 2 u.n.p.p.e.p. zostały wykonane dwutorowo. Zaraz po podpisaniu umowy z wyłonionymi organizacjami, przedstawione zostały umowy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a osobami świadczącymi bezpłatne porady prawne. Również podczas kontroli osoba, która świadczyła usługi w czasie kontroli przedstawiała zawartą umowę.”

Mając na uwadze przywołane wyjaśnienia należy pozytywnie ocenić fakt dokonania opisanej weryfikacji. Niemniej jednak na pozytywną ocenę nie zasługuje sposób jej przeprowadzenia. Jak wskazano na wstępie ustawodawca w treści art. 11 ust. 9 u.n.p.p.e.p. uzależnił zawarcie umowy, o której mowa w ust. 7 przedmiotowego przepisu, od tego czy organizacja pozarządowa zawrze umowy z osobami mającymi świadczyć nieodpłatną pomoc prawną. Tym samym weryfikacja opisanego warunku winna mieć miejsce przed podpisaniem umowy pomiędzy powiatem a organizacją pozarządową³² nie zaś po jej podpisaniu. Za zasadnością przedstawionego sposobu działania przemawia to, iż ustawodawca powiązał z faktem niezawarcia (lub wypowiedzenia) ww. umowy obowiązek zastosowania procedury wskazanej w art. 10 ust. 2 w zw. z art. 11 ust. 12 pkt 2 u.n.p.p.e.p., która z uwagi na krótki okres³³ pozostały do rozpoczęcia nowego okresu udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, może skutkować jej niezakończeniem przed końcem roku. Odpowiedzialność za powstanie opisanej nieprawidłowości ponosi osoba/osoby, do zadań których należy przeprowadzenie postępowań konkursowych wskazanych w art. 11 ust. 2 u.n.p.p.e.p. oraz przygotowanie projektów umów zawieranych w wyniku ich rozstrzygnięcia.

³⁰ Pkt 1b, 2f oraz 3a wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./II.

³¹ Uchwała nr 203/2015 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 8 grudnia 2015 r., uchwała nr 426/2016 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 6 grudnia 2016 r. oraz uchwała nr 623/2017 z dnia 28 listopada 2017 r.

³² Nie ma przy tym znaczenia czy weryfikacja zostanie przeprowadzona bezpośrednio po zawiadomieniu organizacji pozarządowej o tym, iż jej oferta została wybrana, czy też w dniu podpisania umowy, z której mowa w art. 11 ust. 7 u.n.p.p.e.p. Najważniejsze aby odbyła się ona przed podpisaniem przedmiotowego dokumentu (np. informując osobę/osoby uprawnione do reprezentowania organizacji pozarządowej o terminie podpisania umowy można zobowiązać je do dostarczenia kopii zawartych umów i okazania oryginałów, o których mowa w art. 11 ust. 6 pkt 2 ww. ustawy).

³³ Zgodnie z art. 11 ust. 12 pkt 1 u.n.p.p.e.p. wyłonienie organizacji pozarządowych ma nastąpić do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok realizacji zadania. Z doświadczenia organu kontroli wynika, iż informacja o rozstrzygnięciu konkursu z reguły jest publikowana pomiędzy 25 a 30 listopada. Tym samym na zawarcie umowy, o której mowa w art. 11 ust. 7 ww. ustawy, lub na wdrożenie procedury wskazanej w art. 10 ust. 2 przedmiotowego aktu normatywnego, pozostaje jedynie miesiąc czasu, w trakcie którego poszczególne samorządy zawodowe, działając według przyjętych procedur, muszą dokonać wyboru swoich członków oddelegowanych do udzielania pomocy prawnej.

[dowód: akta kontroli str.: 48 – 49, 128, 137 – 180, 287, 289, 311 – 314, 370 – 371, 384 – 387, 435, 454, 474 – 477, 503]

Przepis art. 11 ust. 11 u.n.p.p.e.p. wskazuje przesłanki, których wystąpienie skutkuje wykluczeniem danej organizacji pozarządowej z możliwości udziału w konkursach. Pouczenie o treści przedmiotowego artykułu zawarto we wszystkich ogłoszeniach konkursowych z lat 2015 – 2017³⁴, co należy ocenić pozytywnie. W wyniku kontroli stwierdzono, iż spośród wybranych ofert tylko Stowarzyszenie Obrona Praw Człowieka i Obywatela – „St. O. P.” w konkursach ogłaszanych w 2016 i w 207 roku dołączyło do sporządzonych ofert oświadczenia o braku istnienia przesłanek wskazanych we wskazanym na wstępie przepisie. W przypadku pozostałych ofert brak było podobnych dokumentów. W pkt 1f, pkt 2e oraz pkt 3c wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./II przedstawiono następujące wyjaśnienia w powyższej kwestii:

„Zapis art. 11 ust. 11 (...) nie został ujęty w ogłoszeniu konkursowym z 2015 roku. Tym samym nie została dokonana weryfikacja spełnienia tego wymogu przez oferentów. Jednakże wyłonione organizacje w konkursie są nam znane, przedstawiają sprawozdania z działalności i myśl przepisy spełniały powyższy wymóg. (...). Zapis będzie stosowany w kolejnych konkursach.”

Mając na uwadze przytoczone powyżej wyjaśnienia należy wskazać, iż przepis art. 11 ust. 11 u.n.p.p.e.p. ma na celu zabezpieczenie środków publicznych przed ich powierzeniem organizacji, która nie rozliczyła się z ich wydania, wydała je w sposób nieuprawniony lub, z którą z innych przyczyn rozwiązano umowę. Wystąpienie ww. okoliczności skutkuje dwuletnim zakazem udziału w konkursach, o czym wspomniano na wstępie. Tym samym celowym jest aby organizator konkursu dokonał weryfikacji oferentów w powyższych kwestiach zanim dokona wyboru tych, którym powierzy realizowanie zadania. Sprawozdania z działalności (obligatoryjne - wskazane w art. 18 ust. 1 u.d.p.p.w.; oraz fakultatywne – wskazane w ust. 3 ww. przepisu) dotyczą zrealizowanego lub realizowanego zadania nie zaś zadania przyszłego. Wobec braku szczegółowych uregulowań odnośnie sposobu zweryfikowania niewystąpienia u poszczególnych oferentów przesłanek wskazanych w dyspozycji art. 11 ust. 11 u.n.p.p.e.p. wystarczające byłoby zobowiązanie ich do przedłożenia wraz z ofertą stosownego oświadczenia w powyższym zakresie. Odpowiedzialna za powstanie opisanej nieprawidłowości jest, zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami, Pani Marta Habowska, zatrudniona na stanowisku Inspektora ds. Europejskich i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

[dowód: akta kontroli str.: 48 – 50, 128 - 130]

Zgodnie z art. 11 ust. 7 u.n.p.p.e.p. umowa zawarta pomiędzy powiatem a organizacją pozarządową winna mieć formę pisemną i być zawarta niezwłocznie po rozstrzygnięciu ww. konkursów (art. 15 ust.4 oraz art. 16 ust. 2 u.d.p.p.w.) jak również zawierać elementy, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 – 6 ww. ustawy. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono iż wszystkie z umów zawartych w latach 2015 – 2017 miały właściwą formę a daty ich zawarcia nie budzą zastrzeżeń³⁵. Niemniej jednak w wyniku kontroli stwierdzono następujące braki w poddanych analizie umowach:

³⁴ § 1 załącznika do uchwały nr 176/2015 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 3 listopada 2015 r., § 1 załącznika do uchwały nr 404/2016 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 25 października 2016 r. oraz § 1 uchwały nr 604/2017 Zarządu Powiatu Świdnickiego z dnia 6 listopada 2017 r.

³⁵ Umowy z 2015 r. (15/XII/7663, 15/XII/7664, 15/XII/7665) zawarto 29 grudnia 2015 r. Umowy z 2016 r. (16/XII/8044, 16/XII/8045, 16/XII/8046) zawarto 30 grudnia 2016 r. Umowy z 2017 r. (17/XI/8385, 17/XI/8386, 17/XI/8387) zawarto 29 listopada 2017 r.

- umowy zawarte w 2015 r. nie zawierały pełnej informacji wymaganej art. 6 ust. 2 pkt 6 u.n.p.p.e.p. tj. zasad zapewnienia zastępstwa przez osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej;
- umowy zawarte w roku 2016 oraz 2017 nie zawierały w ogóle ww. elementu, jak również informacji wymaganych ust. 2 pkt 3 – 5 ww. artykułu (tj. określenie sposobu korzystania z lokalu mieszczącego punkt nieodpłatnej pomocy prawnej, wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych w tym tych zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych oraz zasady dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej).

W pkt 1g oraz pkt 2g wyjaśnień z dnia 11 grudnia 2017 r./II wskazano w powyższym zakresie co następuje:

„W zawartych umowach nie ma zapisów dotyczących zasad zapewnienia zastępstw przez osoby wytypowane do udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej w imieniu organizacji pozarządowych, którym powierzono prowadzenie punktów. Organizacje pozarządowe po podpisaniu umów z Powiatem często dopiero zawierają umowy z osobami, które będą świadczyły w danym punkcie nieodpłatną pomoc prawną. O tym fakcie powiadamiały osobę odpowiedzialną za współpracę z organizacjami w formie wykazu harmonogramu wraz z informacją jak osoba będzie świadczyła pomoc wraz z informacją o zastępstwach. (...)”

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Przede wszystkim podkreślenia wymaga, na co wskazano na str. 7 i 8 niniejszego dokumentu, iż weryfikacja zawarcia właściwych umów (w przypadku wcześniejszego zawarcia promes) pomiędzy organizacją pozarządową a osobami mającymi udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej winna zostać przeprowadzona zanim podmiot ten zawrze z powiatem umowę, o której mowa w art. 11 ust. 7 u.n.p.p.e.p. Ponadto opisany w wyjaśnieniach sposób postępowania wskazuje, iż kontrolowany organ w zakresie informacji wymaganych art. 6 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy posiada wiedzę jedynie w zakresie tego kto będzie zastępował osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej³⁶. Brak jest natomiast w umowach z 2015 r. jakichkolwiek informacji odnośnie *zasad*³⁷ *zapewniania* ww. zastępstwa, czego wymagają przepisy u.n.p.p.e.p., zarówno przed jak i podpisaniu ww. umowy. W umowach z roku 2016 oraz 2017 nie zawarto w ogóle ustalenia będącego odpowiednikiem § 2 ust. 7 umów z 2015 r. Odnośnie braków w zakresie informacji wymaganych art. 6 ust. 2 pkt. 3 – 5 u.n.p.p.e.p. pracownik kontrolowanego podmiotu nie udzielił żądanych informacji (pomimo, iż pytanie 2g wezwania z dnia 8 grudnia 2017 r. wyraźnie wskazywało, iż zakres wyjaśnień ma obejmować ust. 2 pkt 3 – 6 ww. przepisu). Podsumowując należy wskazać, iż przyczyną niepełnego określenia informacji wymaganych art. 6 ust. 2 pkt 6 u.n.p.p.e.p. w umowach z 2015 r. była niedostateczna znajomość przedmiotowego przepisu wynikająca z niewłaściwej interpretacji art. 11 ust. 9 ww. aktu normatywnego przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie ww. dokumentów. Odnośnie braków w umowach z lat 2016 – 2017 należy wskazać, iż przyczyną ich wystąpienia było niezastosowanie się do przepisów przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie przedmiotowych umów, jak również brak odpowiedniej weryfikacji projektów ww. dokumentów przed ich podpisaniem.

[dowód: akta kontroli str.: 48 – 49, 128, 324 – 329, 397 – 406, 494 - 502]

³⁶ Podkreślenie wymaga również to, iż informacje te są uzyskiwane dopiero po podpisaniu umowy z organizacją pozarządową wylonioną w konkursie wskazanym w art. 11 ust. 2 u.n.p.p.e.p.

³⁷ Rozumianych jako sposób postępowania w danych okolicznościach. Wynikiem zastosowania określonej zasady (procedury) postępowania jest natomiast zastąpienie jednej osoby przez drugą (w omawianym przypadku).

II. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

W powiecie świdnickim utworzono sześć punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, które funkcjonują w następujących lokalizacjach oraz według poniższych harmonogramów:

- Urząd Gminy Świdnica, ul. Bartosza Głowackiego 4, 58 – 100 Świdnica
Pon. i pt. od 9:00 do 13:00
Wt. od 12:30 do 16:30
Śr. od 12:00 do 16:00
Czw. od 11:00 do 15:00
- Sudeckie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, ul. Długa 33, 58 – 100 Świdnica
Pon. – pt. od 14:00 do 18:00
- Urząd Gminy Marcinowice, ul. Juliana Tuwima 33, 58 – 124 Marcinowice
Pon., wt. i czw. od 12:00 do 16:00
Śr. i pt. od 8:00 do 12:00
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworzynie Śląskiej, ul. 1-go Maja 7, 58 – 140 Jaworzyna Śląska
Pon. – pt. od 14:00 do 18:00
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Dobromierzu, pl. Wolności 19, 58 – 170 Dobromierz
Pon. i pt. od 8:00 do 12:00
Wt. od 14:00 do 18:00
Śr. od 11:00 do 15:00
Czw. od 13:00 do 17:00
- Centrum Aktywności Społecznej „Karmel” w Strzegomiu, ul. Tadeusza Kościuszki 2, 58 – 150 Strzegom
Pon. od 12:00 do 16:00
Wt. i Śr. od 14:00 do 18:00
Czw. i Pt. od 9:00 do 13:00

Punkty funkcjonujące w Strzegomiu i Jaworzynie Śląskiej, jak również punkt położony w Świdnicy przy ul. Długiej 33 są prowadzone przez powiat świdnicki a porad w nich udzielają adwokaci oraz radcy prawni wskazani przez właściwe samorządy zawodowe. Punkty w Dobromierzu i Marcinowicach oraz punkt położony w Świdnicy przy ul. Bartosza Głowackiego 4 powierzono do prowadzenia organizacjom pozarządowym. W pierwszym oraz trzecim z ww. punktów porad prawnych udzielają adwokaci oraz radcowie prawni natomiast w drugim z punktów osoba, o której mowa w art. 11 ust. 3 pkt 2 u.n.p.p.e.p. W wyniku kontroli ustalono, iż harmonogram funkcjonowania wszystkich ww. punktów jest zgodny z przepisem art. 8 ust. 3 u.n.p.p.e.p. Ponadto w toku oględzin, którymi objęto wszystkie ww. lokale ustalono, iż spełniają one warunki określone w § 5 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. poz. 2186 z późn. zm., zwane dalej rozporządzeniem) a pomoc w nich jest udzielana w sposób wskazany w § 3 ww. aktu normatywnego. Pozytywnie oceniono również sposób przechowywania oświadczeń składanych przez osoby, które zgłosiły się po nieodpłatną pomoc prawną (art. 4 ust. 6 u.n.p.p.e.p.). Ponadto na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Świdnicy jak również gmin, na terenie

których zlokalizowano punkty nieodpłatnej pomocy prawnej udostępniono informacje wskazane w § 4 rozporządzenia.

Poza tym ustalono, iż od 1 stycznia 2016 r. do 30 listopada 2017 r. w punktach prowadzonych przez powiat świdnicki udzielono łącznie 1621 porad prawnych, natomiast w punktach, których prowadzenie powierzono organizacjom pozarządowym w powyższym okresie udzielono 800 porad prawnych.

[dowód: akta kontroli str.: 26 - 43]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż Starosta Powiatu Świdnickiego udzielił pracownikom Urzędu upoważnień do przetwarzania danych osobowych w związku z prowadzeniem rozliczeń punktów prowadzenia nieodpłatnej pomocy prawnej, co jest zgodnie z art. 37 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922) w zw. z art. 4 ust. 7 u.n.p.e.p.³⁸.

[dowód: akta kontroli str.: 24 - 25]

W toku kontroli stwierdzono następującą nieprawidłowość w powyższym zakresie.

Zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia dostęp do lokalu, w którym jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna ma uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych. W wyniku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, iż wszystkie poddane oględzinom lokale w pełni uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do nich³⁹.

[dowód: akta kontroli str.: 29 - 31]

W toku kontroli zweryfikowano poprawność wypełnienia kart nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzonych w marcu i październiku 2016 r. jak również w marcu 2017 r. przez adwokatów i radców prawnych udzielających pomocy prawnej w punktach prowadzonych przez powiat świdnicki, oraz dołączanych do nich oświadczeń. Mając na uwadze art. 7 ust. 2 u.n.p.e.p. oraz przedłożone do kontroli dokumenty należy stwierdzić, iż sposób przekazania poszczególnych kart i oświadczeń nie budzi zastrzeżeń⁴⁰. Pozytywnie oceniono również terminowość przekazania większości ww. dokumentów przez poszczególne osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej⁴¹. Niemniej jednak, w wyniku czynności kontrolnych, stwierdzono następujące nieprawidłowości w powyższym obszarze.

- w zakresie dat przekazania kart i oświadczeń z marca 2016 r.
 - Pan R. W. przekazał ww. dokumenty w dniu 11 kwietnia 2016 r.;
 - Pani I. T. – d. przekazała ww. dokumenty w dniu 11 kwietnia 2016 r.;
 - Pani J. G. przekazała ww. dokumenty w dniu 12 kwietnia 2016 r.,
- w zakresie dat przekazania kart i oświadczeń z października 2016 r.
 - Pani M. R. – K. przekazała ww. dokumenty w dniu 14 listopada 2016 r.;
 - Pani i. T. – D. przekazała ww. dokumenty w dniu 17 listopada 2016 r.,
- w jednej z kart z marca 2016 r. sporządzonej przez Panią M. R. – K. jako podstawę udzielenia pomocy wskazano art. 4 ust. 4 u.n.p.e.p. Tymczasem w wyniku kontroli stwierdzono, iż wraz

³⁸ Upoważnienie nr 65/2015 (WA.077.65.2015) z dnia 31 grudnia 2015 r. udzielone Pani Annie Sapińskiej – Maćkowiak oraz upoważnienie nr 67/2015 (WA.077.67.2015) z dnia 31 grudnia 2015 r. udzielone Pani Marcie Habowskiej.

³⁹ Lokal położony w Dobromierzu, pomimo iż zlokalizowany na parterze budynku, nie zapewnia w pełni dostępu dla osób niepełnosprawnych albowiem z poziomu chodnika prowadzą do niego stopnie. Niemniej jednak lokal jest wyposażony w przenośny podjazd jak również na drzwiach do budynku, w który się on znajduje umieszczono nr telefonu do gminnego ośrodka pomocy społecznej znajdującego się w tym samym budynku, którego pracownicy pomagają osobie niepełnosprawnej zarówno w dostaniu się do ww. budynku jak i w opuszczeniu go.

⁴⁰ Dokumenty przekazano w sposób, który uniemożliwia ich powiązanie ze sobą.

⁴¹ Mając na uwadze informacje zawarte w pkt 1 wyjaśnień Starosty Świdnickiego z dnia 10 stycznia 2018 r. w zw. z art. 7 ust. 2 u.n.p.e.p.

z ww. kartą złożono oświadczenie, o którym mowa w powyższym przepisie oraz oświadczenie wskazane w art. 4 ust. 3 przedmiotowej ustawy, które wzajemnie się wykluczają⁴²;

- w kartach z marca 2016 r. sporządzonych przez Panią R. B. ani razu jako podstawy udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej nie wskazano art. 4 ust. 4 u.n.p.e.p. tymczasem w wyniku kontroli stwierdzono, iż wraz z kartami przesłano 3 oświadczenia, o których mowa w powyższym przepisie;

- w karcie z dnia 9 marca 2016 r. sporządzonej przez Panią J. G. w poz. 1 zaznaczono dwie opcje pomimo, iż instrukcja wypełniania karty⁴³ wskazuje, iż w tej części należy zaznaczyć wyłącznie jedną opcję. Ponadto w dwóch kartach wskazano na dane zbiorcze, pomimo braku zgody na ich udostępnienie, co jest niezgodne z § 7 ust. 3 rozporządzenia. W karcie z dnia 2 marca 2016 r. sporządzonej przez ww. osobę w poz. 1 nie zaznaczono żadnej z opcji natomiast wraz z kartą przedłożono oświadczenia wskazane w art. 4 ust. 3 i ust. 4 u.n.p.e.p. (jak wskazano powyżej są to dokumenty, które wzajemnie się wykluczają). Ponadto w 7 kartach sporządzonych w ww. dacie udostępniono dane zbiorcze pomimo braku zgody osób, których one dotyczą. W kartach z 9 oraz 30 marca 2016 r. ww. osoba jako podstawę udzielenia pomocy wskazano na wiek osoby, która się po nią zgłosiła jednocześnie dołączając do ww. kart oświadczenie z art. 4 ust. 4 u.n.p.e.p.⁴⁴. W karcie z dnia 30 marca 2016 r. Pani J. G. w poz. 1 zaznaczyła, iż podstawą udzielenia pomocy prawnej jest art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.e.p. Niemniej jednak poza oświadczeniem wymaganym art. 4 ust. 3 ww. ustawy do ww. karty sporządzono również oświadczenie z ust. 4 przedmiotowego przepisu, które to dokumenty wzajemnie się wykluczają;

- w 6 kartach sporządzonych w marcu 2016 r. przez Pana J. K. w poz. 5 nie zaznaczono jakiegokolwiek opcji. W jednej z kart z dnia 23 marca 2016 r. wskazano, iż pomocy udzielono na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.e.p. natomiast brak było oświadczenia wskazanego w ust. 3 przedmiotowego przepisu (jego złożenie jest, w świetle przedmiotowego przepisu, obowiązkowe). W kolejnej z kart sporządzonej tego dnia Pan J. K. wskazał, iż udzielił pomocy na podstawie wieku osoby, która się do niego zgłosiła, jednocześnie dołączając do przedmiotowej karty oświadczenie z art. 4 ust. 4 u.n.p.e.p.;

- w 3 kartach sporządzonych 31 marca 2016 r. przez Pana Z. G. wskazano na dane zbiorcze pomimo braku zgody osób, których one dotyczą (naruszenie § 7 ust. 3 rozporządzenia). Ponadto w karcie z dnia 30 marca 2016 r. wskazano na art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.e.p. jako podstawę udzielenia pomocy, dołączając jednocześnie do ww. karty oświadczenia wskazane w art. 4 ust. 3 i ust. 4 ww. ustawy;

- w karcie z dnia 10 marca 2016 r. Pani K. Z. – Ż. wskazała, iż udzieliła pomocy na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.e.p., dołączając jednocześnie do ww. karty oświadczenia wskazane w art. 4 ust. 3 i ust. 4 ww. ustawy. Ponadto ww. osoba w karcie z dnia 7 marca 2016 r. jako podstawę udzielenia pomocy wskazała art. 4 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy jednakże do przedmiotowej karty nie sporządzono oświadczenia wskazanego w art. 4 ust. 2 pkt 6 u.n.p.e.p. lecz w ust. 4 ww. artykułu⁴⁵;

- w karcie z dnia 21 marca 2016 r. sporządzonej przez Pana H. N. w pkt 5 nie zaznaczono żadnej z opcji. Ponadto w do ww. dokumentu dołączono oświadczenie z art. 4 ust. 3 i ust. 4

⁴² Oświadczenie z art. 4 ust. 3 u.n.p.e.p. jest składane po tym gdy osoba zgłaszająca się po pomoc prawną przedstawi jeden z dokumentów wskazanych w ust. 2 pkt 1 ww. przepisu. Z kolei oświadczenie wskazane w art. 4 ust. 4 jest składane gdy osoba zgłaszająca się po nieodpłatną pomoc prawną nie jest w stanie przedstawić wskazanych na wstępie dokumentów.

⁴³ Przypis nr 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielenia i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. poz. 2186, zwane dalej rozporządzeniem).

⁴⁴ W takim przypadku należało wskazać na art. 4 ust. 4 również w poz. nr 1 karty. Wskazanie na wiek jako podstawę udzielenia pomocy prawnej oznacza bowiem, iż osoba która się zgłosiła się po pomoc okazała dokument, z którego wynikało ile ma lat.

⁴⁵ Oświadczenie wskazane w art. 4 ust. 4 u.n.p.e.p. dotyczy wszystkich przesłanek wskazanych w ust. 1 przedmiotowego przepisu, poza przesłanką wskazaną w pkt. 7, do której jest przypisane wyłącznie oświadczenie wskazane w ust. 2 pkt 6 przedmiotowego aktu normatywnego (załącznik nr 1 do u.n.p.e.p.).

u.n.p.p.e.p. pomimo nie wskazania w poz. 1 karty przesłanki, która uzasadniałaby ich sporządzenie;

- w karcie z dnia 14 marca 2016 r. sporządzonej przez Panią A. T. wskazano dane zbiorcze pomimo braku zgody osoby, których one dotyczą. W karcie z dnia 15 marca 2016 r., poza ww. nieprawidłowością, w poz. 1 wskazano na udzielenie pomocy na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 i pkt 7 u.n.p.p.e.p. pomimo, iż należy podać wyłącznie jedną przesłankę. Ponadto stwierdzono, iż wraz z kartami przedłożono 3 oświadczenia wskazane w art. 4 ust. 3 ww. ustawy pomimo, iż liczba kart z oznaczeniem tej przesłanki była inna;
- w karcie z dnia 21 marca 2016 r. sporządzonej przez Pana S. Cz. wskazano w poz. 1 na art. 4 ust. 1 pkt 1 jako podstawę udzielenia pomocy, brak było natomiast oświadczenia z art. 4 ust. 3 ww. ustawy;
- w kartach z 14 i 20 października 2016 r. sporządzonych przez Panią M. O. - W. jako podstawę udzielenia pomocy wskazano art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p. nie sporządzając przy tym oświadczeń wymaganych ust. 3 ww. artykułu;
- w październiku 2016 r. Pan. Z. G. 3 razy sporządził oświadczenie wskazane w art. 4 ust. 4 u.n.p.p.e.p. pomimo, iż w przesłanych kartach ani razu nie wskazano na przedmiotową przesłankę;
- w 5 kartach z października 2016 r. sporządzonych przez Pana H. N. wskazano dane zbiorcze pomimo braku zgody osób, których one dotyczyły. Ponadto w karcie z dnia 19 października 2016 r. ww. osoba jako podstawę prawną udzielenia pomocy wskazała na art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p. brak było natomiast oświadczenia wymaganego przepisem ust. 3 przedmiotowego artykułu. Analogiczna sytuacja wystąpiła w przypadku karty z dnia 7 października 2016 r. sporządzonej przez Panią K. Z. – Ż.;
- w kartach sporządzonych w dniu 19 października 2016 r. przez Panią J. G. brak jest wskazania, iż pomocy udzielono na podstawie art. 4 ust. 4 u.n.p.p.e.p. pomimo, iż ww. osoba sporządziła dwa oświadczenia wskazane w powyższym przepisie. Analogiczna sytuacja wystąpiła w kartach z października 2016 r. sporządzonych przez Panią R. B. Ponadto w 4 przypadkach osoba ta wskazała w kartach dane zbiorcze pomimo braku zgody osób, których one dotyczyły;
- w karcie z dnia 1 marca 2017 r. sporządzonej przez Pana M. P. jako podstawę udzielenia pomocy wskazano art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p. brak było natomiast stosownego oświadczenia;
- w kartach z dnia 1 i 3 marca 2017 r. sporządzonych przez Pana P. K. podano dane zbiorcze pomimo braku zgody osób, których one dotyczą. Ponadto w kartach jako podstawę udzielenia pomocy wskazano art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p. lecz dołączono do nich oświadczenia wskazane w ust. 4 przedmiotowego artykułu;
- w karcie z dnia 7 marca 2017 r. sporządzonej przez Panią K. S. jako podstawę udzielenia pomocy wskazano łącznie art. 4 ust. 1 pkt 1 i pkt 6 u.n.p.p.e.p. (jak wskazano powyżej w poz. 1 należy zaznaczyć tylko jedną z opcji) oraz dołączono oświadczenie wskazane w ust. 3 ww. przepisu;
- w 3 kartach z dnia 6 i 13 marca 2017 r. Pan J. K. wskazał dane zbiorcze pomimo braku zgody osób, których one dotyczyły. Ponadto w karcie z dnia 6 marca 2017 r. jako podstawę udzielenia pomocy wskazano na art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p. jednakże bez sporządzania oświadczenia wskazanego w ust. 3 ww. przepisu. Z kolei w karcie z 13 marca 2017 r. jako podstawę udzielenia pomocy wskazano na art. 4 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy oraz wiek osoby, która się po nią zgłosiła (wskazano dwie przesłanki zamiast jednej);
- w kartach sporządzanych w marcu 2017 r. przez Pana W. Sz. ani razu nie wskazano aby podstawą udzielenia pomocy prawnej był art. 4 ust. 4 u.n.p.p.e.p. – pomimo tego wraz z kartami ww. osoba przesłała oświadczenia wskazane w powyższym przepisie. Ponadto dwukrotnie w kartach jako podstawę udzielenia pomocy wskazano art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p. jednakże nie sporządzono stosownych oświadczeń;
- w kartach z dnia 3 i 24 marca 2017 r. sporządzonych przez Pana Z. G. wskazano dane zbiorcze pomimo braku zgody osób, których one dotyczyły. Ponadto w żadnej z kart sporządzonych przez ww. osobę jako podstawy udzielenia pomocy nie wskazano art. 4 ust. 4 u.n.p.p.e.p. –

pomimo tego wraz z kartami przekazano również oświadczenia, o których mowa w przedmiotowym przepisie.

Odnosząc się do ww. nieprawidłowości Starosta Świdnicki w pkt 2 pisma z dnia 10 stycznia 2018 r. wskazał co następuje:

„Jeżeli w przekazywanych kartach nieodpłatnej pomocy prawnej stwierdzono nieprawidłowości, przeprowadzono rozmowy telefoniczne z osobami świadczącymi nieodpłatną pomoc prawną wskazując popełniane błędy. Obecnie, w trakcie opracowywania jest pismo do osób świadczących nieodpłatną pomoc prawną, w którym zostaną wskazane najczęściej popełniane nieprawidłowości wykazane podczas kontroli oraz pouczenie, aby dokumentowanie nieodpłatnej pomocy prawnej było zgodne z rozporządzeniem (...).”

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż udzielono wyjaśnienia zasługują na przyjęcie, natomiast działania podejmowane przez kontrolowany organ w przedmiotowej kwestii należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 507 - 515]

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu dalszego usprawnienia realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. Zwrócić szczególną uwagę na to aby umowy zawierane przez powiat z adwokatami i radcami prawnymi zawierały wszystkie elementy określone w art. 6 ust. 2 u.n.p.e.p.
2. Zwrócić szczególną uwagę aby treść ogłoszeń konkursowych odpowiadała obowiązującym przepisom zwłaszcza w zakresie terminu ich rozstrzygnięcia.
3. Rzetelnie weryfikować fakt spełnienia wszystkich warunków formalnych przez otrzymane oferty.
4. W trakcie rozpatrywania ofert weryfikować przesłanki wykluczające udział w konkursie.
5. Przed zawarciem umowy z organizacją pozarządową weryfikować fakt zawarcia przez nią umów z osobami mającymi świadczyć nieodpłatną pomoc prawną.
6. Zwracać szczególną uwagę aby umowy zawierane przez powiat z organizacjami pozarządowymi zawierały wszystkie wymagane elementy.
7. W dalszym ciągu, na bieżąco, monitorować poprawność sporządzenia kart nieodpłatnej pomocy prawnej i oświadczeń przedkładanych wraz z nimi, jak również terminowość ich przekazywania przez odpowiedzialne osoby, i w razie stwierdzenia jakichkolwiek uchybień podejmować stosowne działania.

Proszę o poinformowanie o sposobie wykonania powyższych zaleceń lub o przyczynach ich niewykonania w terminie do 23 marca 2018 r. (art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej).

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Paweł Hreniak